

บทรายการวิทยุฟันทอล์ค
ออกอากาศ วันจันทร์ที่ 8 เมษายน 2562
เรื่อง การจัดฟันกับการเปลี่ยนรูปหน้า
ผู้ดำเนินรายการ นางเจนตา บัวเทศ

ผู้ดำเนินรายการ

สวัสดีค่ะ ขอต้อนรับคุณผู้ฟังเข้าสู่รายการฟันทอล์ค ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยนเรศวร คลื่นความถี่ FM 107.25 MHz. พบกับดิฉันเจนตา บัวเทศ รับหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการในวันนี้ค่ะ สำหรับสาระน่ารู้ที่จะนำมาพูดคุยกันในวันนี้ เรื่อง “การจัดฟันกับการเปลี่ยนรูปหน้า” จากข่าวสารทันตแพทย์ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 ค่ะ ผู้เรียบเรียงบทความคือ อ.ทพ.ดร.ชิษณุ แจ่มศิริพันธ์

ประโยคคำถามที่หมอจัดฟันทุกคนจะถามผู้ป่วยที่เข้ามาปรึกษาเรื่องการจัดฟันคือ “ทำไมถึงอยากจัดฟัน คิดว่าสภาพฟันที่เป็นตอนนี้ไม่ดีอย่างไร” ซึ่งหนึ่งในประโยคคำตอบที่ได้รับกลับมาบ่อยมากนั่นคือ “อยากให้หน้าเรียวยาวขึ้นค่ะหมอ” เมื่อได้ยินคำตอบแบบนี้คุณหมออาจตอบกลับไปว่า “คนไข้ น่าจะมาฉีดแผ่นแล้ว คงต้องรบกวนให้ไปปรึกษาศัลยแพทย์ เพราะว่ามันจะแก้ไขปัญหาของคนไข้ได้ตรงจุดกว่า” อาจจะเป็นเหมือนคำตอบที่กวนๆนะแต่ก็ทำให้คนไข้ส่วนใหญ่ที่ได้รับข้อมูลมาผิดๆ ได้ถูกคิด และปรับความเข้าใจใหม่ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วซึ่งการอธิบายเหล่านี้ก็เพื่อประโยชน์ของคนไข้เอง เพราะหมอฟันเองหลักๆก็ทำหน้าที่จัดฟัน คงไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวของคนไข้ได้แน่ๆ ดังนั้นคุณผู้ฟังทางบ้านที่กำลังคิดว่าจะไปจัดฟันเพราะต้องการปรับเปลี่ยนรูปหน้า ควรต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อเป็นแนวทางก่อนที่จะเสียทั้งเงิน เสียทั้งเวลา ที่สำคัญคือเสียความรู้สึก เมื่อมาพบที่หลังว่าการจัดฟันนั้นจบลงแบบไม่สามารถแก้ไขในสิ่งที่ท่านต้องการ ไม่เหมือนที่เราคิดฝันไว้ได้นั่นเองละคะ

แต่อาจมีหลายท่านที่ยังสงสัยในใจต่ออีกว่า เคยเห็นคนรู้จัก คนนั้นคนนี้ไปจัดฟันมาแล้วรูปหน้าเขาดูเรียวๆ ยาวๆ ขึ้นจริงๆ ถ้าให้บอกตรงๆว่าโอกาสที่จะเกิดขึ้นแบบนั้นก็พอมียู่บ้าง แต่เป็นเพียงเล็กน้อยมากๆ และไม่ใช้กับคนไข้ทุกคน สาเหตุเกิดจากอะไรช่วงหน้ากลับมาติดตามรับฟังกันค่ะ

เพลง

ผู้ดำเนินรายการ

ช่วงต้นรายการได้เกริ่นไว้แล้วว่า คนไข้ที่มาจัดฟันแล้วรูปหน้าอาจจะดูเรียวยาวขึ้นจริงๆ ซึ่งความจริงแล้วโอกาสที่อาจจะเกิดขึ้นได้ก็พอมียู่บ้าง แต่เพียงเล็กน้อยมากๆ และก็ไม่ใช้กับคนไข้ทุกคน เหตุเพราะมีการเคลื่อนฟันบางประเภทที่หมอจัดฟันอาจต้องใช้เพื่อแก้ไขการสบฟันที่ผิดปกติในบริเวณนั้น ซึ่งการเคลื่อนฟันลักษณะดังกล่าวอาจส่งผลข้างเคียงให้เกิดการหมุนตามเข็มนาฬิกาของขากรรไกรล่าง จึงทำให้ดูเหมือนว่ามีใบหน้าส่วนล่างที่ยาวขึ้น แต่นั่นเป็นเพียงผลทางอ้อมที่อาจเกิดจากการจัดฟัน ซึ่งไม่สามารถการันตีได้ อธิบายง่ายๆ เช่น หมอจัดฟันสามารถพูดได้อย่างเต็มปากว่าสามารถเคลื่อนฟันเขี้ยวมาปิดช่องว่างที่คนไข้ถอนไปได้แน่นอน 4 มิลลิเมตร แต่เราไม่สามารถบอกได้เลยว่าจัดฟันเสร็จแล้วรูปหน้าของคนไข้จะเรียวยาวขึ้น 4 มิลลิเมตร

อีกกลุ่มหนึ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้คือ กลุ่มเด็กวัยรุ่นตอนต้น คนไข้กลุ่มนี้อาจเริ่มจัดฟันในขณะที่การเจริญเติบโตของใบหน้ายังไม่สิ้นสุดเต็มที่ เมื่อจัดฟันเสร็จจึงเห็นได้ว่าคนไข้มีใบหน้าที่ยาวขึ้น ซึ่งจริงๆแล้วก็ได้เป็นผลโดยตรงจากการจัดฟันอีกเช่นกัน นอกจากคนไข้ 2 ประเภทดังกล่าว ยังมีอีกกลุ่มคนหนึ่งที่สร้างความอิจฉาให้กับผู้เห็นเป็นอันมากกับรูปร่างหน้าตาที่เรียวลงอย่างเห็นได้ชัด แท้จริงแล้วอาจจะได้จากการไปฉีดตรงนั้น ตัดตรงนี้ เติมตรงโน้น

ด้วยวิธีทางศัลยกรรมตกแต่งมา แต่เมื่อโดนถามอาจไม่ยากอธิบายยืดยาว เลยตอบสั้นๆตอบแบบรวบรัดว่า ไปจัดฟันมา ซึ่งเป็นการยกประโยชน์ให้หมอจัดฟันไป กลายเป็นค่านิยมและความเชื่อผิดๆไปโดยปริยายค่ะ

จากที่เกริ่นมาทั้งหมดนี้แม้เพื่อจะยืนยันว่าการเปลี่ยนแปลงรูปร่างโดยสิ้นเชิงนั้น ไม่สามารถทำได้ด้วยการจัดฟันเพียงอย่างเดียว เพราะรูปร่างของคนเรากำหนดโดยกรรมพันธุ์เป็นส่วนใหญ่ บรรพบุรุษหน้าตาเป็นอย่างไรเราก็จะมีรูปร่างแบบนั้น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าความการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันจะไม่สามารถช่วยแก้ไขรูปร่างได้เลยซะทีเดียว ในผู้ป่วยเด็กที่มีความผิดปกติของตำแหน่งกระดูกขากรรไกร เราอาจสามารถอาศัยช่วงอายุที่ขากรรไกรกำลังเจริญเติบโตในการช่วยปรับรูปหน้าให้เป็นไปตามที่ควรจะเป็นได้ โดยในช่วงนี้หมอจัดฟันจะใช้เครื่องมือเฉพาะอย่างช่วยปรับเปลี่ยนรูปร่างทางกรรมพันธุ์ ที่เห็นแล้วว่าจะจะเป็นสาเหตุให้เกิดความผิดปกติของการสบฟันในอนาคต อย่างเช่น พ่อแม่มีคางและขากรรไกรล่างยื่น เมื่อพบว่าลูกก็มีแนวโน้มที่จะคางยื่นเหมือนพ่อแม่ การใช้เครื่องมือทางทันตกรรมจัดฟันที่ช่วยหยุดยั้งหรือชะลอการเติบโตเฉพาะส่วนคางและขากรรไกรล่าง ก็อาจช่วยลดความรุนแรงหรือทุเลาการยื่นของคางและขากรรไกรล่างได้บ้าง ผลก็คือ รูปร่างดูปกติขึ้นเมื่อโตเต็มที่ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นความสำเร็จของการรักษาในคนไข้ระยะนี้ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอีกหลายอย่างด้วยค่ะตอนนี้ขอพักกันสักครู่ นะคะ ช่วงหน้ากลับมาพูดคุยกันต่อค่ะ

เพลง

ผู้ดำเนินรายการ

กลับมาพูดคุยกันต่อ นะคะ ช่วงที่แล้วได้บอกไปว่า การใช้เครื่องมือทางทันตกรรมจัดฟันที่ช่วยหยุดยั้งหรือชะลอการเติบโตเฉพาะส่วนคางและขากรรไกรล่าง ก็อาจช่วยลดความรุนแรงหรือทุเลาการยื่นของคางและขากรรไกรล่างได้บ้าง อาจมีบางคนสงสัยว่าถ้าอายุเกินไฉไลเจริญเติบโตแล้วจะเป็นยังไง การเปลี่ยนแปลงรูปร่างก็ไม่ใช้จะไม่มีโอกาสซะทีเดียว เช่น คนไข้ที่มีฟันหน้ายื่นมากหลังการแก้ไขโดยดันฟันหน้าเข้าไปโดยการจัดฟันแล้ว จะทำให้ริมฝีปากหลุบเข้าไปตาม ดูไม่ค่อยเจอเหมือนเดิมเป็นผลให้จมูกดูโด่งขึ้น คางดูเด่นขึ้น ทำให้ใบหน้าดูเปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัดเช่นกัน แต่หากการเรียงตัวของฟันไม่ได้มีปัญหา หรือมีปัญหาเพียงเล็กน้อย เช่น ฟันซ้อนเก แต่ตำแหน่งไม่ผิดปกติ ถ้าเพียงการจัดฟันจะไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับรูปร่างอย่างเห็นได้ชัด เพียงแต่ทำให้ฟันเรียงตัวดีขึ้น ใช้งานได้ดีขึ้นเท่านั้น

อีกกรณีหนึ่งเรียกได้ว่าเป็นการรักษาที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของรูปร่างได้มากที่สุด นั่นคือการจัดฟันร่วมกับการผ่าตัดกระดูกขากรรไกร ในคนไข้ที่มีการสบฟันไม่ถูกต้อง เนื่องจากมีความสัมพันธ์ของตำแหน่งกระดูกขากรรไกรบนและล่างที่ผิดปกติ เช่น ใบหน้าส่วนล่างยาวมาก หรือใบหน้าไม่เท่ากันโดยมีขากรรไกรเบี้ยว หรือขากรรไกรบน หรือล่างยื่นมาก และมีอายุเกินวัยที่สามารถใช้เครื่องมือควบคุมการเจริญเติบโต คนไข้กลุ่มนี้จำเป็นต้องได้รับการผ่าตัดเพื่อแก้ไขตำแหน่งกระดูกขากรรไกรร่วมด้วย จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาการสบฟันได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด อีกทั้งยังสามารถปรับเปลี่ยนรูปร่างที่ผิดปกติให้กลับเป็นปกติได้อย่างชัดเจนค่ะ

ช่วงนี้ขอพักกันสักครู่ก่อนนะคะ ช่วงหน้ากลับมาพูดคุยกันต่อค่ะ

ผู้ดำเนินรายการ

ช่วงสุดท้ายของรายการกันแล้วนะคะ ก็ขอสรุปนะคะว่า การจัดฟันไม่ได้ทำให้รูปร่างเปลี่ยนได้เสมอไป หรือถ้าเปลี่ยนก็อาจเกิดจากผลทางอ้อม อาจไม่ใช่อย่างที่เรายากให้เป็น ไม่เห็นผลเหมือนการทำ ศัลยกรรมใบหน้าเพื่อความสวยงาม แต่ต้องแน่ใจว่าจุดประสงค์หลักของการจัดฟันคือ เพื่อให้มีการสบฟันที่ดีสามารถใช้บดเคี้ยวอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีฟันเรียงตัวเป็นระเบียบ สามารถทำความสะอาดได้ง่าย ส่วนผลการเปลี่ยนรูปร่างนั้นขึ้นอยู่กับสภาพฟันและโครงสร้างขากรรไกรของแต่ละคน วิธีที่ใช้ในการจัดฟันจำเป็นต้องเหมาะสม แต่อาจแตกต่างกันไปในแต่ละ

คน เราอาจจะอยากจัดให้ดูเป็นอย่างนั้นอย่างนี้เหมือนคนนั้น เหมือนคนนี้ แต่สภาพฟันและขากรรไกรของเราอาจไม่เหมาะสมหรือทำไม่ได้ ดังนั้นก่อนเริ่มต้นจัดฟันควรปรึกษาทันตแพทย์จัดฟันให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ว่าปัญหาที่เราต้องการคืออะไร และสามารถแก้ไขได้หรือไม่ เพื่อที่เวลาเราจัดฟันเสร็จเรียบร้อยแล้วจะได้มีฟันที่สะอาดแข็งแรงและเรียงตัวสวยงามเหมาะสมกับรูปหน้าของเราด้วยค่ะ

หวังว่าคุณผู้ฟังทางบ้านรับฟังแล้วจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดฟันมากยิ่งขึ้น แต่หากมีข้อสงสัย หรือต้องการปรึกษาเกี่ยวกับทันตกรรมจัดฟัน สามารถโทรศัพท์เข้ามาสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ -055 966970 คลินิกทันตกรรมจัดฟันยินดีให้บริการค่ะ

ตอนนี้เวลาของทางรายการหมดลงแล้ว ดิฉันเจนตา บัวเทศ ต้องนำรายการจากกันไปก่อน ขอขอบคุณคุณผู้ฟังที่ติดตามรับฟังรายการของเรามาโดยตลอด พบกับรายการฟันทอล์คได้อีกครั้ง ในวันจันทร์หน้า เวลาเดียวกันนี้ สวัสดีค่ะ